

Environmental Journal

Volume 1 | Issue 3

Article 11

1996-05-01

ศัพทนาม

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuej>

Part of the [Environmental Sciences Commons](#)

Recommended Citation

(1996) "ศัพทนาม," *Environmental Journal*: Vol. 1: Iss. 3, Article 11.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuej/vol1/iss3/11>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Environmental Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นศัพท์คำใหม่สำหรับประชาชนคนไทยที่ไม่คุ้นเคยกับวิชาการด้านชีวภาพ ในช่วงระยะเวลา 3 - 4 ปีที่ผ่านมา ได้มีการพูดจาเกี่ยวกับเรื่องของความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้น ทั้งในแง่คุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ สถานภาพของสิ่งมีชีวิตในประเทศ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ การป้องกันความสูญเสียของความหลากหลายทางชีวภาพ และแนวทางในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น

ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biological diversity หรือ Biodiversity) หมายถึง สิ่งมีชีวิต (life) และพันธุกรรม (genetic) ทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ในโลกนี้ ซึ่งเป็นความหมายที่กว้างครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นภายในของสิ่งมีชีวิต ระหว่างสิ่งมีชีวิตชนิดเดียวกัน ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างชนิดที่อยู่รวมกัน หรือต่างกันโดยความหมายที่กว้างนี้ เราพอจะสรุปถึงความหลากหลายทางชีวภาพได้ใน 3 ประเด็นที่เห็นได้ชัดคือ

(1) ความหลากหลายของชนิดหรือสปีชีส์ (species diversity) ของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด เช่น พวกโปรคาริโอต จุลินทรีย์ พืช สัตว์ รวมถึงมนุษย์ด้วย

(2) ความหลากหลายทางพันธุกรรม (genetic diversity) ที่อยู่ในแต่ละหน่วยของสิ่งมีชีวิตที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มในประชากร หรือกลุ่มประชากร

(3) ความหลากหลายทางนิเวศวิทยา (ecological diversity) ตามแหล่งที่อยู่อาศัยต่าง ๆ กันของสิ่งมีชีวิต

ฉะนั้นความหลากหลายใน 3 ประเด็นนี้จะต้องมีความผสมผสานกลมกลืน และสอดคล้องกันตามสภาพสมดุลทางธรรมชาติ

ความหลากหลายของชนิดสิ่งมีชีวิต (species) เป็นความหลากหลายในแง่ของความมากมาย (species richness) กับความสม่ำเสมอของชนิด (species

evenness) ความมากมาย เป็นจำนวนชนิดของสิ่งมีชีวิตต่อหน่วยพื้นที่ ส่วนความสม่ำเสมอเป็นสัดส่วนของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่นั้น ซึ่งความหลากหลายของชนิดสิ่งมีชีวิต มีมากที่สุดต่อเมื่อมีจำนวนสิ่งมีชีวิตมากมายหลากหลายชนิด และมีสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน

ความหลากหลายทางพันธุกรรม (genetic) เป็นความหลากหลายของยีนส์ (genes) ที่อยู่ในสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิด ซึ่งสิ่งมีชีวิตชนิดเดียวกันอาจมียีนส์แตกต่างกันไปตามสายพันธุ์

ความหลากหลายของระบบนิเวศ โดยทั่วไปแล้วที่ได้มีถิ่นกำเนิดตามธรรมชาติที่หลากหลายที่นั้นย่อมจะมีสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายตามไปด้วย การให้มีถิ่นกำเนิดตามธรรมชาติหลาย ๆ ประเภทอยู่ใกล้กันจะทำให้สิ่งมีชีวิตมีมากมายเพิ่มขึ้นด้วย เป็นการรักษาความหลากหลายของถิ่นกำเนิดตามธรรมชาติ

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความหลากหลายทางชีวภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ เพราะความหลากหลายทางชีวภาพเป็นทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นที่พึ่งพาอาศัยของมนุษย์ในการดำรงชีวิตอย่างมั่นคง ปลอดภัย และความอยู่รอดในสังคมปัจจุบัน อีกทั้งมีความสำคัญในแง่เศรษฐกิจ ตลอดถึงในแง่ของความงามตามธรรมชาติ ที่มีค่าดีค่าเป็นเงินได้ หากแต่เป็นความหลากหลายที่มีคุณค่าต่อจิตใจเป็นอย่างยิ่ง

ที่มา :

1. วิวัฒน์ ศติธรมนิตย์.2537. ความหลากหลายทางชีวภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน. สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

2. วิสุทธิ ไบไม้.2538.สถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

